

Odbory ako pilier ľudí práce

Kováči rokovali na svojom VI. zjazde - zvolili predsedu a podpredsedu Rady OZ KOVO

V Piešťanoch sa 17. a 18. mája 2013 uskutočnil VI. zjazd OZ KOVO. Vyše 200 delegátov rokovalo pod heslom Odbory ako pilier ľudí práce.

Hlavnými témami zjazdu boli rastúca nezamestnanosť v eurozóne, ekonomická kríza, novela Zákonníka práce a vnútropolitická situácia. Predseda zväzu Emil Machyna ocenil spoluprácu odborárov so súčasnou vládou i zmeny v Zákonníku práce. „Ten bol vraj najväčšou prekážkou podnikateľského prostredia a brzdou slovenskej ekonomiky. Nie je to tak. Tí slabší v pracovnom procese sú zamestnanci a potrebujú mať svoju ochranu. Bez nej budú len nástrojom v rukách tých silnejších a nedokážu sa brániť. A my potrebujeme spravodlivé a dobré zákony. Práve v rámci týchto zákonov môžeme riešiť tie veci, ktoré sú prospešné pre čo najväčší počet zamestnancov, ktorých na Slovensku zastupujeme,“ konštatoval E. Machyna.

Súhlasil s ním aj premiér Robert Fico, podľa ktorého na Slovensku nie je evidovaný ani jeden prípad hromadného prepúšťania, ktoré by súviselo s novelizáciou Zákonníka práce. „Boli dohodnuté niektoré nástroje, ktoré zaručujú väčšiu flexibilitu. Potešiteľný je aj mierny pokles nezamestnanosti, a to napriek zhoršujúcej sa ekonomickej aktivite hlavných obchodných partnerov Slovenskej republiky. Robíme všetko, čo sa robiť dá, vyčleňujú sa finančné prostriedky, riešime ad hoc situáciu,“ pripomenul R. Fico.

Na zjazde sa zúčastnil aj prezident SR Ivan Gašparovič, ktorý zdôraznil význam sociálneho dialógu v dnešných zložitých časoch, keď ľudia zápasia so sociálnymi problémami a strácajú dôveru v inštitúcie a orgány štátu.

Po príhovoroch domácich a zahraničných hostí si delegáti vypočuli správu o plnení Programu OZ KOVO od posledného zjazdu, návrh Stanov OZ KOVO, mali možnosť vyjadriť sa k nim a zvolili predsedu a podpredsedu OZ KOVO. Predsedom sa stal Emil Machyna, na mieste podpredsedu vystriedala Antona Mifku Monika Benedeková.

(r)

KRÁTKO ZO ZJAZDU

Na zjazde boli prítomní
vzácní domáci hostia

Na VI. zjazde OZ KOVO v Piešťanoch sa zúčastnili ako hostia Ivan Gašparovič, prezident SR, Robert Fico, predseda vlády SR, Štefan Tóth, prezident Združenia bytového hospodárstva na Slovensku, George Trabelssie, prezident Zväzu autobusovej dopravy, Milan Cagala, prezident Zväzu strojárskoho priemyslu SR, Jozef Kollár, prezident KOZ SR, Slavomír Manga, viceprezident KOZ SR, Peter Pokorný, riaditeľ JMF ZOO v SR, Remo Cicutto, primátor mesta Piešťany, Zuzana Strapatá, zástupkyňa Nadácie Friedricha Eberta, Jozef Krumpolec, bývalý predseda OZ KOVO, Alojz Engliš, bývalý predseda OZ KOVO.

Reprezentanti spriateľných
zväzov zo zahraničia

Na zjazde OZ KOVO bolo prítomných aj 31 zástupcov spriateľných zväzov zo zahraničia, medzi inými aj Luc Triangle z Industriall Europe, Monika Kemperle z Industriall Global a Josef Středula z OS KOVO. Prihovorili sa k zjazdovým delegátom, popriali im úspešné rokovanie a zdarný priebeh ich nastávajúcej práce v zamestnaniach.

Vyhodnotenie plnenia Uznesení
V. zjazdu OZ KOVO

Iba jedna úloha uložená V. zjazdom OZ KOVO Rade OZ KOVO bola splnená čiastočne (všetky ostatné boli splnené na 100 percent), a to vyvíjať úsilie o zlepšenie spolupráce s ostatnými zväzmi združenými v KOZ SR. Delegáti VI. zjazdu konštatovali, že sa nedarí väčšia integrácia existujúcich odborových zväzov do silnejších a hlavne akcieschopnejších zväzov. Úloha prešla do Programu OZ KOVO na rok 2013 – 2017 v podobe: Podporiť združovanie odborových zväzov pre dosiahnutie cieľov odborov a zefektívnenie ich činností.

Minúta ticha na pamiatku
zosnulých kolegov

Delegáti zjazdu si pred pracovným rokovaním utlilú minútu ticha pamiatku svojich kolegov, zomrelých funkcionárov OZ KOVO, ktorí ich opustili v priebehu tohto funkčného obdobia: v roku 2009 to bol Peter Nemček, vedúci Metodického pracoviska OZ KOVO v Košiciach, v roku 2010 Ing. Ivan Bielik, predseda VZO Bytové družstvo Banská Bystrica a bývalý člen snemu výkonného výboru ako aj bytového výboru SOZ služieb, v roku 2011 Jozef Bachúrik, bývalý člen Rady OZ KOVO a predseda ZO OZ KOVO Elektrosvit Nové Zámky, Ing. Bohumil Búrik, bývalý člen Predsedníctva Rady OZ KOVO a zamestnanec OZ KOVO, Tibor Chytil, bývalý tajomník SOZ služieb a Bc. Pavol Ondriš, člen Rady a Predsedníctva Rady OZ KOVO, v roku 2012 Ján Mudrák, predseda Rady odborov U. S. Steel Košice a Emil Ciesarik, bývalý člen Rady OZ KOVO a predseda ZO KINEX Bytča.

Autorkou všetkých fotografií
zo VI. zjazdu OZ KOVO je Mária Romanová

Najbližšie číslo PRIORÍT
vyjde 25. 7. 2013

FOTOREPORTÁŽ

Kováči rokovali na svojom VI. zjazde

• Na VI. zjazde OZ KOVO v Piešťanoch bol prítomný prezident SR Ivan Gašparovič.

• Časť zahraničných hostí. Všetci pozorne sledovali vystúpenia rečníkov.

• Delegáti VI. zjazdu OZ KOVO pri hlasovaní (pokračovanie na 3. strane).

priority

mesačník OZ KOVO, vydáva OZ KOVO v OZK SERVICE, spol. s r.o. Redakcia: ČSA 25, 974 01 Banská Bystrica. Tel. a fax: 048/411 34 73, e-mail: stiegel@ozkovo.sk. Redakčná rada: Mgr. Pavel KÚS, predseda, členovia: Ing. Daniela LENGYELOVÁ, Vladimír FILIPČA, JUDr. Simona Schuszteková, Irena ŠKROVINOVÁ, Jozef BURIAN. Zodpovedná redaktorka Mgr. Anita Fáková, zastupuje Mgr. Jozef Stiegel. Grafická úprava a tlač: Tlačiareň D&M, Slovenská Ľupča. ISSN: 1338-3051. Neobjednané rukopisy a fotografie redakcia nevracia. Priority nájdete aj na www.ozkovo.sk

• Delegáti VI. zjazdu OZ KOVO v Piešťanoch si pozorne preštudovali zjazdové materiály.

• Najmä volebný poriadok OZ KOVO sa stal jedným z najsledovanejších materiálov.

• Kováci na VI. zjazde OZ KOVO s veľkým záujmom sledovali vystúpenie volených kandidátov

• Monika Benedeková sa uchádzala vo voľbách na zjazde OZ KOVO o miesto podpredsedníčky zväzu.

• Opätovne zvolený predseda OZ KOVO Emil Machyna prijíma po svojom zvolení gratulácie prítomných delegátov zjazdu.

• Podpredseda OZ KOVO Anton Mifka (nekandidoval) blahoželal svojej novozvolenej nástupkyni Monike Benedekovej.

Za bezpečné a zdravie neohrozujúce pracovné podmienky zodpovedá predovšetkým zamestnávateľ. Bez aktívneho zapájania sa zamestnancov však určite nie je možné dosahovať trvale dobré a zlepšujúce sa výsledky v tejto oblasti. Inštitút zástupcu zamestnancov pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (ZZ) je najmasovejšou formou spoluúčasti zamestnancov na riešení problematiky BOZP.

V krajinách vyspelej Európy má pôsobenie ZZ dlhšie tradície, na Slovensku bol tento model zavedený do legislatívy od roku 1997 ako požiadavka Európskej únie (EÚ) v rámci prípravy vstupu SR do tohto spoločenstva. Spoluúčasť zamestnancov prostredníctvom delegovaných zástupcov je jedným z pilierov novodobého prístupu EÚ k riešeniu ochrany svojich občanov v pracovnom procese.

POZITÍVNY VPLYV ODBOROV

Najmä vo veľkých podnikoch s niekoľko stovkami alebo tisíckami pracovníkov nie je možné, ani predstaviteľné, aby sa všetci priamo mohli vyjadrovať k otázkam bezpečnosti na pracoviskách a riešili ich so zodpovednými manažérmi a odborníkmi. Nepriame zastúpenie prostredníctvom ZZ je preto najvhodnejším spôsobom, ako túto spoluúčasť realizovať – zamestnanci cez svojho ZZ upozorňujú na problémy a navrhujú riešenia. Samotný ZZ, u ktorého sa očakáva už vyšší stupeň vedomostí týkajúcich sa BOZP, vystupuje jednak ako sprostredkovateľ medzi radovými zamestnancami a manažérmi, ale tiež ako aktívny účastník procesu riadenia BOZP. Môže sám v zmysle právnych ustanovení (predovšetkým § 19 zákona 124/2006 Z.z. o BOZP) vykonávať kontrolu pracovísk, predkladať návrhy na prijímanie

Pôsobenie zástupcov zamestnancov v spoločnosti U.S. Steel Košice

potrebných opatrení, zúčastňovať sa vyšetřovaní pracovných úrazov a nežiadúcich udalostí, ako aj rôznych rokovanií týkajúcich sa BOZP.

Legislatívny rámec SR teda vytvára dobré podmienky pre pôsobenie ZZ na pracoviskách, vždy však záleží na tom, ako sa premietnu do praxe. To môže závisieť od mnohých okolností, hlavne od prístupu zamestnávateľa, spolupôsobenia odborov a samotnej osobnosti človeka, ktorý sa pre výkon tejto funkcie podujal. ZZ majú byť vymenovaní u zamestnávateľa bez ohľadu na to, či u neho pôsobí odborová organizácia alebo nie. Skúsenosti a praktické poznatky však ukazujú, že podpora a spolupráca zo strany odborov je pre ZZ veľmi dôležitá a má pozitívny vplyv na ich aktivitu, a tým aj na celkovú situáciu z pohľadu BOZP vo firmách.

REPREZENTANT VOČI FIRME

V spoločnosti U. S. Steel Košice, s. r. o., je ZZ zo strany zamestnávateľa a odborovej organizácie venovaná mimoriadna pozornosť. Na pôde U. S. Steel pôsobí 12 základných organizácií OZ KOVO (ZO), ktoré sú združené v Rade odborov OZ KOVO U. S. Steel (Rada odborov). Základné organizácie sú partnermi vedenia na úrovni svojich organizačných jednotiek (napr. závody Koksovňa, Vysoké pece, Oceliareň a pod.) a Rada odborov je reprezentantom odborov smerom k vrcholovému vedeniu firmy, v jej kompetencii je tiež kolektívne vyjednávanie.

Zamestnávateľ a odbory sa spoločne snažia vytvárať čo najlepšie podmienky pre výkon funkcie ZZ. Vzhľadom na mimoriadnu rizikovosť hutníckej výroby (tekutý kov, možnosť otravy plynom, rôzne rizikové faktory) a vysoký počet zamestnan-

cov, pôsobí v súčasnej dobe vo firme takmer 500 ZZ (na 1 ZZ pripadá približne 25 zamestnancov).

ODBORY A ZZ

ZZ do funkcie navrhuje odborová organizácia a menuje ho riaditeľ príslušnej organizačnej jednotky. Spravidla je za ZZ navrhnutý člen odborov, najčastejšie úsekový dôverník. Vzájomná komunikácia a spolupráca odborov so ZZ, ktorý je ich členom, je tak kvalitatívne na vyššej úrovni.

Členstvo v odboroch však nie je podmienkou vymenovania za ZZ, ak na niektorom pracovisku nemá odborová organizácia zastúpenie, spolupracuje aj so ZZ - nečlenom a je mu nápomocná pri výkone jeho funkcie.

ŠKOLENIA V PRACOVNOM ČASE

Pre novovymenovaných ZZ organizuje U. S. Steel celodenné školenie, počas ktorého získajú základný prehľad o fungovaní systému BOZP a o postavení ZZ v tomto systéme. V rámci školenia dostáva priestor aj zástupca Rady odborov, ktorý priblíži novým ZZ postavenie odborov na úseku BOZP a východiská pre vzájomnú spoluprácu. Ďalšie vzdelávanie je pre ZZ zabezpečované aj v rámci odborárskych školení, ktoré si organizujú jednotlivé ZO minimálne raz ročne, zvyčajne na jeseň. Tohto školenia sa zúčastňujú pochopiteľne už len tí ZZ, ktorí sú odborármi. Obe školenia absolvujú ZZ v pracovnom čase, ako to určuje zákon, resp. je to dohodnuté v kolektívnej zmluve v prípade odborárskeho vzdelávania.

Počas výkonu svojej funkcie ZZ komunikuje so svojimi kolegami, bezpečnostnými technikmi, vedúcimi zamestnancami a vždy má možnosť obrátiť sa na príslušné štruktú-

SKÚSENOSTI

pre bezpečnosť

ry odborovej organizácie, od ktorých sa mu dostáva všestrannej pomoci pri riešení problémov.

NOVÝ MODEL

V priebehu minulých rokov mohol ZZ svoje podnety alebo návrhy podávať v písomnej forme (na unifikovanom tlačive). Stávalo sa však, že lístočky s podnetmi sa niekde strácali, či zostali v niektorej zásuvke a ZZ mali neraz dojem, že ich aktivita je zbytočná, lebo sa ich podnetmi nikto nezaobrá. Takýto stav ubíjal iniciatívu ZZ a ich potenciál zostával nevyužitý.

Začiatkom roku 2011 sa nad touto situáciou v U. S. Steel spoločne zamysleli zástupcovia zamestnávateľa a odborov. Výsledkom bol projekt nového modelu pôsobenia ZZ. Bola vytvorená špeciálna počítačová aplikácia, prostredníctvom ktorej môžu zadávať všetci ZZ svoje podnety do centrálnej databázy. Môžu tak upozorniť na nebezpečné pracovné podmienky, nevyhovujúce pracovné postupy, či podávať návrhy na zlepšenie v oblasti BOZP.

Samozrejme, nie všetci ZZ sú počítačovo zdatní, v tom prípade zadáva podnet za ZZ v jeho mene predseda odborov príslušnej ZO. Prednosťou systému je, že je efektívny, prehľadný a všetky podnety sú v ňom trvalo uchované a je možné sa k nim aj po dlhšej dobe vrátiť. Riešenie (alebo aj neriešenie – nie všetko je možné a potrebné riešiť) možno sledovať v čase.

PODNETY POMÁHAJÚ

V systéme zodpovední manažéri vygenerujú termínované úlohy, ktorých splnenie si môže ZZ, bezpečnostný technik, príslušný predseda odborov odsledovať. Po odskúšaní v rámci pilotného projektu na závode Teplá valcovňa sa od druhého polroka 2011 systém naplno rozbehol

v celej firme a napr. v minulom roku bolo do jeho databázy zadáných vyše 1000 podnetov. Tieto prispievajú k identifikácii nebezpečenstiev na pracoviskách a napomáhajú k celkovému zvyšovaniu úrovne BOZP, ktorá je prioritnou hodnotou v spoločnosti U. S. Steel.

Ocenením aktivity je aj zaujímavá finančná motivácia najlepších ZZ zo strany firmy, keď ich vyhodnotenia, po splnení stanovených kritérií, vykonávajú spoločne zástupcovia zamestnávateľa a odborov. Samozrejme, vyskytujú sa aj problémy, keď niektorí ZZ sú pasívni a aplikáciu nevyužívajú, lebo niektorí nadriadení sa k nej stavajú skepticky, ale vo všeobecnosti je tento model hodnotený vysoko pozitívne. Aj preto sa ho po vzájomnej dohode zamestnávateľa a odborov U. S. Steel Košice rozhodol v roku 2012 prihlásiť do súťaže Dobrá prax v spolupráci pri prevencii rizík na pracovisku, organizovanej Národným kontaktným miestom Európskej agentúry pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci.

VÍTAZNÝ PROJEKT

V rámci Slovenska tento projekt zvíťazil a postúpil do celoeurópskeho kola súťaže. Jeho výsledky boli Eu-

rópskou agentúrou pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci oficiálne vyhlásené na vrcholnej medzinárodnej konferencii BOZP dňa 29. apríla 2013 v írskom Dubline.

Aj keď projekt U. S. Steel nezískal cenu, bol zaradený medzi projekty, ktoré boli vyzdvihnuté a pochválené pre svoj mimoriadny prínos. V tejto súvislosti bolo zástupcom spoločnosti U. S. Steel odovzdané osobitné ocenenie, ktoré prevzali Predseda Rady odborov Mikuláš Hintoš (na fotografii s plaketou) a zástupca generálneho manažéra pre bezpečnosť a hygienu práce Róbert Meitner (na fotografii prvý sprava). Plaketu s ocenením im odovzdali európsky komisár pre zamestnanosť, sociálne otázky a inklúziu pán László Andor a riaditeľka Európskej agentúry pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci pani Christa Sedlacek (obaja na fotografii v strede).

Takáto pocta na vrcholnej európskej úrovni je ďalším dôkazom toho, že v spoločnosti U. S. Steel Košice venujeme oblasti BOZP mimoriadnu pozornosť a všetci spoločne sa snažíme chrániť životy a zdravie našich zamestnancov.

A. Tažik, Rada odborov OZ KOVO, U. S. Steel Košice

NÁZOR

Pri BOZP sa šetrí na nesprávnom mieste

S úžasom som si prečítal článok pod názvom „Limity bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci“ od Ing. Juraja Borgulu zo Zväzu strojárskoho priemyslu (ZSP) SR v odbornom časopise „Bezpečnosť práce v praxi“ č. 3/2013. Prečo s úžasom? Pisateľ v tomto článku dal jasne najavo, že problematike BOZP nerozumie a vidí ju len z jednej strany. A to zo strany zamestnávateľa, podnikateľa. Aby prejavil čo i len trochu odbornosti v tejto problematike hoci aj tým, že si to nechá vysvetliť odborníkom - a ZSP SR - ich určite má dostatok, venoval sa v tomto článku len svojím subjektívnym názorom. Akási odbornosť a bezpečnosť zostala niekde pred bránami čínskych uhoľných baní. Okrem toho z jeho príspevku vyplýva, že nielen vidí túto oblasť jednosmerne, ale vedome alebo nevedome klame. V príspevku sa píše: „Inšpektorát práce a odbory môžu kontrolovať úroveň bezpečnosti práce kedykoľvek a dať mu pokutu.“ Ako zástupca ZSP SR by mohol vedieť, že pokutu môže dať len štátny orgán. Odbory ním nie sú. Investovať do BOZP nevymysleli preto, že nebolo kde dávať peniaze, ale preto, že pri investovaní istej čiastky sa ušetrí niekoľkonásobne viac. A to, že bezpečnosť pri práci hradí zamestnávateľ, je pre väčšinu ľudí úplne logické. Veď zamestnanec vyrába a tvorí zisk pre zamestnávateľa, podnikateľa, tak predsa si tu bezpečnosť nebude hradit sám, nebudaj im ju bude preplácať štát. To nás naozaj chcete v tejto oblasti dostať na úroveň Číny, Thajska alebo Bangladéšu?

Jaroslav Vojtek

Skončil sa strojársky veľtrh

Predstavilo sa 400 vystavovateľov

Na nitrianskom výstavisku Agrokomplexu sa 24. mája 2013 skončil jubilejný 20. ročník Medzinárodného strojárskoho veľtrhu.

Predstavilo sa na ňom približne 400 vystavovateľov z európskych i zámorských krajín. Slovenské strojárské podniky sú konkurencieschopné, chýba im však viac financií a pomoci bánk na rozvoj aktivít na východné trhy, konštatoval počas veľtrhu prezident Zväzu strojárskoho priemyslu SR Milan Cagala. „Strojárstvo vrátane automobilového priemyslu tvorí vyše 46 percent tržieb v rámci priemyslu Slovenska a vyše 70 percent exportných aktivít v rámci slovenskej ekonomiky,“ povedal M. Cagala. V súčasnosti zamestnávajú slovenské strojárské podniky vyše 20 tisíc ľudí, ďalších 75 tisíc je zapojených do práce v automobilovom priemysle a ďalších pribuzných odvetviach.

Minister hospodárstva SR Tomáš Malatinský vidí budúcnosť slovenského strojárskoho priemyslu v rozvoji podnikov cestou ich inovačných aktivít. Počas veľtrhu odovzdal ocenenia za Inovačný čin roka 2012 najúspešnejším inovátorom v štyroch kategóriách. Do šiesteho ročníka súťaže sa zapojilo 193 súťažiacich. (r)

Otázka daní je prioritou súčasnej vlády SR

Zlepšia podmienky firiem

Otázka daní je prioritou súčasnej vlády SR. Uviedol to 17. mája 2013 predseda vlády SR Robert Fico na medzinárodnej konferencii v Bratislave s názvom Podpora dobrovoľného plnenia daňových povinností ako spoločná priorita Slovenska a EÚ.

Podujatie zorganizovalo Finančné riaditeľstvo SR a Zastúpenie Európskej komisie (EK) na Slovensku. „Dane sú pre nás prioritou. Chceme sa tejto téme venovať v takom rozsahu, ako nám to len naše pracovné povinnosti a iné úlohy umožnia. Našou snahou je vytvoriť zo SR štát s dobre fungujúcimi inštitúciami. Ak si niekto myslí, že na to stačí konkurovať nízkymi mzdami a zaviesť

nízku rovnú daň, tak je na hlbokom, veľmi hlbokom omyle,“ spresnil premiér. „Chceme vybudovať operatívny a efektívny štát, ktorý dá dostatok príležitostí na prácu a pre dôstojný život svojich ľudí. Chceme zároveň ďalej zlepšovať podmienky firiem a podnikateľského prostredia,“ priblížil. Táto úloha si však podľa R. Fica vyžaduje zabezpečiť zdroje príjmov. „Prioritou v oblasti daní je zefektívnenie ich výberu, najmä dane z pridanej hodnoty. Posledné analýzy deklarujú odchýlku výberu tejto dane na Slovensku od priemeru EÚ na úrovni 1,6 percenta hrubého domáceho produktu. Inými slovami povedané, ak by sme dosahovali rovnakú efektívnosť výberu DPH, ako je priemer v krajinách EÚ, zvýšil by sa výnos z nej o neuveriteľných 1,1 miliardy eur,“ dodal predseda vlády SR. (r)

Miera nezamestnanosti dosiahla v apríli 14,41 percenta

Najvýraznejší pokles v Banskobystrickom kraji

Miera evidovanej nezamestnanosti v SR v apríli 2013 dosiahla úroveň 14,41 percenta, medzimesačne klesla o 0,27 percentuálneho bodu (p. b.).

Stav disponibilných uchádzačov o prácu v apríli dosiahol 388 948 osôb, medzimesačne sa znížil o 7304 osôb. Miera nezamestnanosti vypočítaná z celkového počtu uchádzačov o zamestnanie dosiahla v apríli tohto roka 15,64 percenta, medzimesačne poklesla o 0,34 p. b. Stav celkového počtu uchádzačov o zamestnanie v apríli 2013 dosiahol 422 071 osôb a v porovnaní s marcom 2013 klesol o 9311 osôb.

„Rád by som sa v tomto roku dočkal, aby sa stav nezamestnanosti na Slovensku dostal pod úroveň 14 percent,“ uviedol minister práce a sociálnych vecí Ján Richter. Vo všetkých krajoch SR sa podľa neho dosiahol medziroč-

ný pokles miery evidovanej nezamestnanosti, pričom najvýraznejší sa zaznamenal v Banskobystrickom kraji, a to o 0,56 p. b. Mieru evidovanej nezamestnanosti nad 20 percent má už iba Prešovský kraj, a to 20,52 percenta. Okresom s najvyššou mierou nezamestnanosti bola v apríli Rimavská Sobota s hodnotou 33,96 percenta, pričom najnižšiu mieru nezamestnanosti mal okres Bratislava I, a to 4,39 percenta.

Zájmom rezortu práce je naďalej venovať zvýšenú pozornosť najmä trom rizikovým skupinám nezamestnaných, a to mladým ľuďom do 25 rokov, ľuďom nad 50 rokov a ľuďom dlhodobo nezamestnaným. „Mladých nezamestnaných do 25 rokov je 76 392 osôb, z toho je 24 643 absolventov. Nezamestnaných nad 50 rokov je 99 592 osôb. Dlhodobo evidovaných nezamestnaných je v SR 233 274 osôb, teda 55,3 percenta z celkového počtu nezamestnaných,“ dodal. (r)

Spotrebiteľské ceny sa medziročne zvýšili o 1,7 percenta

Najdrahšie bolo vzdelávanie

Spotrebiteľské ceny na Slovensku boli v apríli 2013 v porovnaní s aprílom 2012 vyššie v úhrne o 1,7 percenta.

Vzrástli ceny v odboroch vzdelávanie o 7 percent, potraviny a nealkoholické nápoje o 4,1 percenta, rozličné tovary a služby o 3,5 percenta, hotely, kaviarne a reštaurácie o 2,7 percenta, alkoholické nápoje a tabak o 2,5 percenta, rekreácia a kultúra o 2 percentá, zdravie o 1,6 percenta, odevy a obuv, poštové a telekomunikačné služby zhodne o 1,2 percenta, bývanie, voda, elektrina, plyn a iné palivá o 0,4 percenta, nábytok, bytové zariadenie a bežná údržba domu o 0,2 percenta. Klesli ceny v doprave o 1,7 percenta. Informoval o tom Štatistický úrad (ŠÚ) SR.

Spotrebiteľské ceny sa v apríli 2013 v po-

rovnani s predchádzajúcim mesiacom v úhrne nezmenili. Na marcovej úrovni zostali ceny alkoholických nápojov a tabaku, poštových a telekomunikačných služieb, rekreácie a kultúry. Zvýšili sa ceny v odboroch odevy a obuv o 1,6 percenta, potraviny a nealkoholické nápoje o 0,5 percenta, rozličné tovary a služby o 0,4 percenta, vzdelávanie o 0,3 percenta, hotely, kaviarne a reštaurácie o 0,2 percenta. Klesli ceny v odboroch bývanie, voda, elektrina, plyn a iné palivá, doprava zhodne o 0,4 percenta, zdravie o 0,2 percenta, nábytok, bytové zariadenie a bežná údržba domu o 0,1 percenta.

Index spotrebiteľských cien sa v apríli 2013 medzimesačne v domácnostiach zamestnancov a v domácnostiach dôchodcov nezmenil. (r)

RADÍME

Modro-červený maják môžu mať len policajti

Neoprávnené vybavenie vozidla typickým zvukovým znamením alebo zvláštnymi výstražnými svetlami je aj bez ich použitia závažným porušením pravidiel cestnej premávky.

V blokovom konaní hrozí sankcia do výšky 150 eur, v správnom konaní od 60 do 300 eur a strata vodičského oprávnenia na dva roky. Navyše, ak vodič na mieste neodstráni túto závalu, môže prísť aj o osvedčenie o evidencii vozidla a policajť z takéhoto auta môže zadržať aj tabuľku s evidenčným číslom. Informovala o tom policajná hovorkyňa Petra Hrášková.

Pripomenula, že vozidlá, ktoré môžu špeciálne znamenia používať sú vymenované v

zákone o cestnej premávke. V osobitných prípadoch môže používanie takýchto znamení povoliť ministerstvo vnútra. „Iné vozidlá nemôžu byť vybavené zariadením umožňujúcim používanie typického zvukového znamenia alebo zvláštneho výstražného svetla,“ upozornila.

Prítom len nedávno pokutovali policajti v Bratislavskom kraji za takýto priestupok dvoch vodičov. „V jednom prípade sme uložili finančnú sankciu vo výške 150 eur a zákaz činnosti viesť motorové vozidlo v dĺžke štyroch mesiacov. V druhom prípade sme uložili pokutu vo výške 200 eur,“ povedala P. Hrášková. Polícia sa podľa nej pri kontrole dodržiavani ustanovení zákona o cestnej premávke zameria aj vybavenie majákmi prípadne stro stroboskopmi. (r)

Nepúšťajte peniaze z ruky bez dokladu

Pôžičkami riešime nielen biznis či bývanie, ale i menej nákladné, no nepredvídané výdavky, napríklad nedoplatky na energiách alebo novú práčku na splátky.

Pred podpísaním samotnej zmluvy je potrebné sústrediť sa na veci, ktoré sú pre hladký priebeh splácania dôležité. Vieme, koľko sme si požičali, máme jasno v termínoch splátok, no na správny spôsob ich úhrady paradoxne často pozabudneme. Do nepríjemností nás neraz dostane naša ľahostajnosť alebo dôvera v zodpovednosť niekoho druhého.

Každá zmluva o pôžičke by mala obsahovať popis spôsobu úhrady splátok – zvyčajne ide o bankový prevod, platbu poštovou poukážkou alebo platbu v hotovosti obchodnému zástupcovi. V prípade platieb prostredníctvom bankového účtu najčastejšie ľudia zabúdajú na uvedenie správneho variabilného symbolu, podľa ktorého je platba identifikovaná, alebo poukážu na účet sumu, napríklad

zaokrúhlenú na celé eurá bez centov.

Pri úhrade splátky cez bankový účet nemožno zabudnúť na číslo účtu, kód banky, do ktorej peniaze poukazujete, a variabilný symbol, podľa ktorého je jasné, že ste splátku zaplatili práve vy. Chýbajúci alebo nesprávny variabilný symbol priradenie platby k vašej zmluve poriadne skomplikuje. Nezabúdajte na správne číslo účtu a variabilný symbol aj v prípade, ak splátku hradíte poštovou poukážkou. Neviete si rady s jej vypísaním? Opýtajte sa.

V prípade, že splátku platí niekto za vás z iného ako vášho účtu, je to v poriadku. Pre priradenie vašej splátky stále rozhodujú údaje z vašej zmluvy o pôžičke: číslo účtu a kód banky, variabilný symbol a zodpovedajúca suma. Či už platíte prostredníctvom bankového účtu (prevodom, vkladom), alebo poštovou poukážkou – vždy si odkladajte doklad o úhrade. Ak nastanú nejaké nezrovnalosti v splácaní, môžete svoje platby ľahko preukázať, skontrolovať ich. (r)

KRÁTKO

Podnikat' by sa opäť rozhodli

Napriek tomu, že niektorí podnikatelia vstúpili do podnikania z núdze, až 88 percent slovenských podnikateľov by v prípade takejto možnosti svoje rozhodnutie zopakovalo. Z prieskumu medzi viac ako 26 tisíc obchodnými riaditeľmi a vlastními v 90 krajinách sveta ďalej vyplýva, že 88 percent slovenských podnikateľov považuje byrokraciu za najväčšiu prekážku pri zakladaní podnikania. Nasleduje stav hospodárstva, ktorý uviedlo 87 percent opýtaných a nedostatočná podpora zo strany vlády, ktorú spomenulo 78 percent respondentov.

Žiadajú zaviesť opatrenia voči neférovým agentúram

Asociácia personálnych agentúr (APA) na Slovensku žiada od štátu zaviesť do legislatívy porovnateľné podmienky pre činnosť všetkých agentúr dočasného zamestnávania. Neférové agentúry sa vyhýbajú plateniu odvodov za svojich zamestnancov tým, že im dávajú minimálnu mzdu a zvyšok im vyplácajú vo forme cestovných náhrad, z ktorých sa neplatia odvody. Na Slovensku je takto nelegálne zamestnaných 15 tisíc osôb, čím štát prichádza o 22 miliónov eur ročne.

Potvrdili ratingy Slovenska

Medzinárodná ratingová agentúra Fitch potvrdila hodnotenie úverovej spoľahlivosti Slovenska. Dlhodobý emisný rating (IDR) v zahraničnej a domácej mene potvrdila na stupni A+ a krátkodobý emisný rating v zahraničnej mene na úrovni F1. Výhľad ratingov je stabilný. Agentúra zároveň potvrdila stropný rating Slovenska na stupni AAA. Potvrdenie ratingov odzrkadľuje to, že výkon slovenskej ekonomiky od začiatku globálnej finančnej krízy z rokov 2008-2009 patrí k najlepším v rámci eurozóny aj v rámci strednej a východnej Európy. Pretrvávajúca recesia v eurozóne však podľa agentúry spomalí hospodársky rast Slovenska v roku 2013 na úroveň približne 1,2 percenta.

Najviac sa obávajú straty zamestnania

Viac než polovica Slovákov (58 percent) sa obáva straty zamestnania, prípadne zhoršeného zdravotného stavu a chorôb. Nedostatok peňazí trápi každého tretieho Slováka, pätina má strach z rastu cien a inflácie. Navyše, deväť z desiatich obyvateľov SR uvádza, že na zmeny cien reagujú citlivejšie ako pred rokom. Spotrebiteľská dôvera je na Slovensku dlhodobo v negatívnych číslach, avšak neznamená to, že všetci občania sú naladení negatívne. Štrnásť percent obyvateľov krajiny vidí svoju budúcnosť optimisticky. Najväčšiu časť, konkrétne 44 percent, tvoria obyvatelia s obavami, ktorých očakávania však nie sú také negatívne ako v prípade pesimistov (42 percent). Optimistickí spotrebiteľia sú do väčšej miery domácností s vyššími čistými mesačnými príjmami, obávajúci sa nadpriemerne vyskytujú v skupinách so stredným príjmom, pričom pesimisti skôr s nižšími príjmami na domácnosť.

**Prípravil
Rudolf Brázdovič**

PETER ULIČNÝ NA TÚRE

Prejde pešo celé Česko a Slovensko

Člen turistického oddielu TK FLO-KY a člen VZO KOVO Kovohuty, a. s., Krompachy Peter Uličný (na obrázku vpravo) sa podujal prejsť pešo celým Slovenskom po čerenej turistickej značke s názvom Cesta hrdinov SNP. Jeho cesta sa začala na hrade Devín 21. mája 2011, prešiel približne 750 km s trvaním 255 hodín čistých prechodov.

Na trase ho sprevádzal priateľ z Oravy Janko Šimák, aby Petrovi nebolo smutno a ľahšie sa mu znášali nástrahy prechodu. Postupne sa k dvojici pridávali ďalší priatelia, ktorí chceli podporiť myšlienku uvedenia prechodu.

Obaja nezaspali na vavrínoch a podujali sa, že prejdú celým Českom a Slovenskom od Ašu až po Kremeneč. Ich puto-

vanie sa začalo 8. mája 2013, akcia bude trvať asi 40 dní (asi do 16. júna 2013) a dvojica musí prejsť pešo vyše tisíc kilometrov, ktoré zakončia na najvýchodnejšom cípe Slovenska, na hranici SR s Ukrajinou a Poľskom.

Včaseprípravynášho článku prechádzala dvojica v smere na Brno medzi Dukovanmi a Ivančicami. (of)

Nad 50 rokov majú lepšie remeselné skúsenosti

Uzatvorili zmluvy na podporu pre mladých

Podnikatelia doteraz podali žiadosti o dotáciu na podporu o vytvorenie a udržanie pracovného miesta pre 7906 nezamestnaných ľudí do 29 rokov, čo predstavuje požiadavku na finančnú podporu vo výške 47,09 milióna eur.

„Celkom cez 2768 subjektov je zazmluvnených 5905 nových pracovných miest. Predstavuje to celkovo sumu 31,87 milióna eur,“ uviedol minister práce, sociálnych vecí a rodiny Ján Richter (Smer-SD). „Čo sa týka projektu vytvorenia pracovných miest cez samosprávy,

tak tento projekt nejde podľa našich predstáv,“ poznamenal. Doteraz bola podľa jeho slov od samospráv žiadaná podpora len na 444 pracovných miest pre mladých a zazmluvnených bolo z toho 334 pracovných miest. V druhej fáze projektu sa má preto podpora sústrediť skôr na vytváranie pracovných miest pre nezamestnané osoby nad 50 rokov. „V tejto kategórii osôb nás vedenie Združenia miest a obcí ubezpečuje, že bude ďaleko väčší záujem zo strany miest a obcí pre uzatvorenie zmlúv. Podľa ich vyjadrenia sú v tejto kategórii ľudia s lepšimi remeselnými skúsenosťami, ktoré budú schopní lepšie využiť pre potreby hlavne obecných služieb,“ dodal. (r)

Prorastovými krokmi sa podporí 44 tisíc miest

Vláda konsoliduje všetky aktíva

Prorastové opatrenia vlády by mali v tomto roku podporiť 44 tisíc pracovných miest a v roku 2014 ďalších približne 27 tisíc miest.

V diskusnej relácii Slovenskej televízie O 5 minút 12 to 19. mája 2013 uviedol minister hospodárstva Tomáš Malatinský (nominant Smeru-SD). „Ide nám o to, aby sme zvýšili zamestnanosť. Aby sme konsolidovali všetky aktíva, ktoré máme a ktoré môžeme pre toto použiť,“ opísal T. Malatin-

ský. Jeho oponent v diskusii, nezaradený poslanec a bývalý minister hospodárstva Juraj Miškov však považuje za jedno z prorastových opatrení napríklad zníženie daní pre podnikateľov. „Zníženie daní je stimulom pre ekonomiku,“ odôvodnil J. Miškov.

To, že sa vláda zaviazala nezvyšovať dane, neznamená podľa T. Malatinského, že sa nemôžu znížiť. „Žiadna vláda nemá generálne ambície zvyšovať daňové zaťaženie ani podnikateľom ani ľuďom. Je to nepopulárne,“ skonštatoval T. Malatinský. (r)

ZDRAVOTNÍCKE OKIENKO

Vyzvi srdce k pohybu

Do skončenia 5. ročníka kampane Vyzvi srdce k pohybu a súťaže s ňou spojenej (od 8. apríla do 30. júna) síce chýba určitý čas, no už dnes možno konštatovať, že do pohybových aktivít tejto akcie sa zapojili stovky Slovákov v dospelom veku.

Jednotlivé regionálne úrady verejného zdravotníctva (RÚVZ) rozdali omnoho vyšší počet účastníckych listov, ako v uplynulých ročníkoch. „Neznamená to však, že všetci, čo si účastnícky list prevzali, aj pri pohybových aktivitách zotrávajú požadované štyri až šesť týždňov. Môžeme však konštatovať, že občania majú každým ďalším ročníkom kampane vyšší záujem zapojiť sa do súťaže a zlepšiť pohybovými aktivitami svoju fyzickú kondíciu a zdravie,“ konštatovala vedúca odboru podpory zdravia RÚVZ Banská Bystrica, ktorý je celoslovenským garantom tejto kampane v rámci programu CINDI, MUDr. Silvia Kontrošová.

Rozličné pohybové aktivity, ktorých zoznam je aj na účastníckych listoch, musia vykonávať minimálne štyri krát do týždňa najmenej 210 minút. Účastník vždy na konci týždňa urobí krátky záznam o svojich pohybových činnostiach - v ktorých dňoch týždňa si našiel na ne čas, koľko ich bolo, ako dlho trvali, ale aj o tom, koľko váži - aby videl, ako sa pohyb odrazil na jeho hmotnosti. Vyplnený účastnícky list je potrebné po ukončení účasti v súťaži (najneskoršie do 15. 7. 2013) poslať na adresu: Odbor podpory zdravia, RÚVZ, Cesta k nemocnici 1, 975 56 Banská Bystrica. Účastník ho môže odovzdať tiež osobne na RÚVZ príslušnom k miestu bydliska, alebo preskenovaný z oboch strán na e-mailovú adresu silvia.kontrosova@vzbz.sk.

Úvod tohtoročnej kampane je spojený so Svetovým dňom zdravia. Jeho tohtoročnou témou je prevencia hypertenzie. Práve vhodná pravidelná pohybová aktivita je jedným z najvýznamnejších ochranných faktorov, ktoré môžu pomôcť udržať zdravý srdcovocievny systém a normálne hodnoty krvného tlaku po celý život. „Pohyb je základ všetkého, ním eliminujeme celý rad rizikových faktorov, či už kardiovaskulárnych, onkologických, ale aj ďalších ochorení a preto vyzývame občanov, aby sa do kampane Vyzvi srdce k pohybu ešte zapojili. Naším cieľom však je, aby sa pohyb stal súčasťou životného štýlu občanov. Ak nie sú súťaživé typy, nemusia sa dokonca ani prihlásiť. Stačí nám, že sa vôbec niekto začne hýbať na náš podnet a uvedomí si význam pohybu pre vlastné zdravie,“ približuje hlbší význam kampane MUDr. S. Kontrošová. Dodáva, že pre všetkých účastníkov sú pripravené hodnotné vecné ceny.

Spracovala Mária Tolnayová
hovorkyňa RÚVZ B. Bystrica